WIADOMOŚCI KRAJOZNAWCZE I TURYSTYCZNE

BIULETYN INFORMACYJNY POLSKIEGO TOW. KRAJOZNAWCZEGO

Członkowie P. T. K. otrzymują biuletyn bezpłatnie, korzystają ze zniżek na kolejach i w schroniskach!

Rok V. Warszawa, maj 1934 № 5 (40)

KOMUNIKATY RADY GŁÓWNEJ P. T. K.

Nadzwyczajny Zjazd Delegatów P. T. K. odbędzie się w dn. 3 czerwca r. b. w lokalu P. T. K. w Warszawie przy ul. Karowej 31 o godz. 9.30 w pierwszym terminie, o godz. 10.30 w drugim z następującym porządkiem obrad: (1) Zagajenie, wybory prezydjum, przyjęcie porządku obrad, (2) projekt nowego statutu P. T. K., (3) wybory Prezesa P. T. K., członków Zarządu Głównego i zastępców oraz Komisji Rewizyjnej, (4) wnioski Rady Głównej i Oddziałów, (5) komunikaty Rady Głównej i Oddziałów.

XXVIII Zjazd Delegatów P. T. K. obradował pod przewodnictwem Prezesa, P. Marszałka Wł. Raczkiewicza w dn. 29 kwietnia r. b. Całodzienne obrady dotyczyły sprawozdania z działalności w r. 1933 i programu pracy na r. 1934. Szczegółowe sprawozdanie z przebiegu obrad podane będzie w biuletynie czerwcowym P. T. K.

Walny Zjazd Delegatów Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego odbył się w Warszawie w dn. 5 i 6 maja b. r. pod przewodnictwem Prezesa P. T. T. p. St. Osieckiego. Zjazd obradował nad nowym statutem Towarzystwa, sprawozdaniem z czynności w r. 1933 i programem działalności w r. 1934.

Uchwała w sprawie połączenia Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego z Polskiem Towarzystwem Tatrzańskiem. Zjazd Delegatów P.T.K. w dn. 29.IV 34 w Warszawie powziął jednomyślnie następującą uchwałę: »dążąc do ściślejszego zespolenia ruchu krajoznawczego i turystycznego w Polsce, Walny Zjazd Delegatów P. T. K. uważa za pożądane połączenie P. T. K. z Polskiem Towarzystwem Tatrzańskiem.

W celu ustalenia zasad i warunków połączenia Walny Zjazd Delegatów poleca Zarządowi Głównemu (Radzie Głównej P. T. K.) wyłonienie Komisji, która łącznie z odpowiednią Komisją Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego przeprowadzi niezbędne prace przygotowawcze.

Komisję upoważnia się do zastępowania obu Towarzystw w sprawach wspólnych o charakterze ogólnym, zgodnie z dyrektywami władz obu Towarzystw«.

Zjazd Delegatów Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego w dn. 6.V 34 w Warszawie powziął jednomyślnie następującą uchwałę: »dążąc do ściślejszego zespolenia ruchu turystycznego i krajoznawczego w Polsce, Walny Zjazd Delegatów uważa za pożądane zbadanie możliwości połączenia Pol. Tow. Tatrz. z Pol. Tow. Kraj. W tym celu Walny Zjazd Delegatów poleca Zarządowi Głównemu wyłonienie Komisji, która łącznie z odpowiednią Komisją Pol. Tow. Kraj. przeprowadzi niezbędne prace i przygotuje potrzebne wnioski na Zarząd Główny. Równocześnie Walny Zjazd Delegatów upoważnia już obecnie Komisję do zastępowania obu Towarzystw w sprawach wspólnych o charakterze ogólnym«.

Wywiad z Prezesem P. T. K. P. Marszałkiem Wł. Raczkiewiczem p. t. »Krajoznawstwo i turystyka« zamieszcza »Gazeta Polska« z 7.V 34. P. Prezes w wywiadzie oświadczył między innemi, że P.T.K. i krajoznawstwo: »budzi poczucie przywiązania do ziemi, do kraju, wzbudza uczucie słusznej dumy z kulturalnego dorobku wieków, dumy tem większej im większe jest poznanie tego dorobku, reasumując-budzi w ludziach poczucie dumy narodowej. I w tem tkwi właśnie pierwszorzędne znaczenie wychowawcze krajoznawstwa, znaczenie ważne szczególnie dla młodzieży.

Z drugiej strony krajoznawstwo uszlachetnia turystykę. Turystyka krajoznawcza nie jest tylko mniej lub więcej bezmyślnym sportem, ambicją pochłaniania jaknajwiększych przestrzeni w jaknajkrótszym czasie, jest rozumnem i racjonalnem poznawaniem tych czy innych okolic własnego państwa, jest jakby żywą nauką o Polsce. Do takiego uszlachetnienia turystyki dąży właśnie Polskie Towarzystwo Krajoznawcze«. W końcu wywiadu p. Prezes Wł. Raczkiewicz oświadczył: »jestem gorącym zwolennikiem połączenia wszystkich towarzystw turystycznych, tatrzańskich etc. w jedno towarzystwo krajoznawczo-turystyczne. Ile sił, ile energji marnuje się wskutek takiego rozbicia i nieskoordynowania działań? Z punktu widzenia państwa również ważne jest zjednoczenie wszystkich towarzystw w jedną całość. Czy w zasięganiu opinji, czy też wreszcie przy udzielaniu kredytów daleko dogodniej jest państwu mieć do czynienia z jedną organizacją niż z wieloma w zasadzie mało się od siebie różniącemi. Polskie Towarzystwo Krajoznawcze podejmuje teraz inicjatywę połączenia się z największem z towarzystw turystycznych — Polskiem Towarzystwem Tatrzańskiem. Mamy nadzieję, że sprawa ta zostanie pomyślnie rozwiązana«.

Rozwój organizacyjny P. T. K. w r. 1933. Na dzień 1.VI 33 zamykający okres sprawozdawczy w związku z XXVII Zjazdem Delegatów P. T. K. liczyło 78 Oddziałów i 8020 członków; według sprawozdań nadesłanych na XXVIII Zjazd Delegatów P. T. K. liczy 94 Oddziały i członków 11.299. Przybyło przeto w okre-

sie sprawozdawczym 15 Oddziałów i 3.279 członków. Wykończona została w r. 1933 budowa domów wycieczkowych w Sandomierzu i Toruniu. Wartość nieruchomości wynosi: 617.947 zł. 58 gr. (wzrosła w roku 1933 o 44.468 zł. 08 gr.).

Wydane zostało w r. 1933 piętnaście przewodników i wydawnictw informacyjnych.

Związek Polskich Towarzystw Turystycznych. Nowowybrany Zarząd Związku odbył posiedzenie w dn. 27.IV 34, poświęcone ukonstytuowaniu wewnętrznemu władz. Delegaci P. T. K. wysunęli aktualne zagadnienie konieczności poddania dyskusji sprawy: organizacji, zadań i celów Związku w chwili obecnej. W związku z tem P. T. K. wstrzymało się z desygnowaniem swego delegata do Prezydjum Związku.

Przygotowania do Wielkiego Zjazdu Polaków z Zagranicy. Przygotowania do II Zjazdu Polaków z Zagranicy są w pełnym toku. Poprzedni I Zjazd w 1929 r. wyłonił Radę Organizacyjną Polaków z Zagranicy. Zbliżający się II Zjazd, którego obrady rozpoczną się w Warszawie w dn. 5 sierpnia, ma utworzyć »Światowy Związek Polaków«.

Komitetem organizacyjnym jest jej prezydjum z Marszałkiem Senatu p. Wł. Raczkiewiczem na czele. Do prezydjum wchodzą: prezes dr. Br. Hełczyński, gen. G. Orlicz-Dreszer, dyr. S. Szwedowski, dyr. St. Paprocki, radca M. Pankiewicz, dyr. St. Lenartowicz, mjr. M. Fularski, dyr. Hübner i mjr. Wł. Zieliński.

Prezydjum uruchomiło 5 komisyj: programową z p. A. Stebelskim na czele, organizacyjną, której przewodniczy p. Szwedowski, prasowo-propagandową, którą kieruje p. minister K. Libicki, statutową — mjr. M. Fularski i igrzysk sportowych, którą prowadzi mjr. Zieliński.

Protektorat nad Zjazdem łaskawie przyjąć raczyli: Prezydent Rzplitej, prof. I. Mościcki, Marszałek J. Piłsudski oraz Prymas Polski, ks. kardynał A. Hlond. W skład Komitetu Honorowego weszli przedstawiciele Rządu z premjerem na czele, prezydenci miast: Warszawy, Krakowa, Lwowa, Poznania, Katowic i Torunia oraz prezesi Akademji Umiejętności i Literatury.

Zjazd rozpocznie się dn. 5 sierpnia w Sejmie, zakończy się dn. 9 sierpnia w Senacie. W dn. 10 sierpnia na Wawelu nastąpi inauguracja Światowego Związku Polaków. W dn. 11 sierpnia będzie zapewne gościć Zjazd w Katowicach wojewoda śląski, M. Grażyński, 12 sierpnia po uroczystościach w Szkole Morskiej w Gdyni i na pobrzeżu Zjazd zostanie rozwiązany. Trzema wycieczkami udadzą się potem uczestnicy Zjazdu do Gniezna i Gopła, Lwowa i Zaleszczyk oraz Wilna i Białowieży. Podczas pobytu delegatów w Warszawie przewidziana jest imponująca manifestacja, którą rozpocznie nabożeństwo i pochód do Grobu Nieznanego Żołnierza, przyjęcie na Zamku u P. Prezydenta, przyjęcie przez zarząd m. st. Warszawy, wielka akademja »Słowa i pieśni polskiej«, którą komisja organizacyjna pragnie przekazać opiece Akademji Literatury, przyjęcie w ogrodach u Marszałka Senatu.

W okresie Zjazdu odbywać się będą igrzyska sportowe Polonji zagranicznej. Przyjadą na nie, podobnie jak i na Zjazd, przedstawiciele ośrodków polskich z 25 krajów świata. Z okazji Zjazdu szykują się już teraz ogromne ilości wycieczek z zagranicy, które prawdopodobnie osiągną liczbę ok. 10.000 uczestników. Dotychczas zasygnalizowano wycieczki z Kanady, St. Zjednoczonych, Francji, Niemiec, Czechosłowacji.

Korzystając z tak licznego Zjazdu uczestników obrad przewidziane są konferencje: prasy, nauczycieli, kobiet, śpiewacze, zlot młodzieży i inne.

Olbrzymi zakres pracy, związany z II Zjazdem, już obecnie każe Radzie Organizacyjnej Polaków z Zagranicy, zwrócić się do społeczeństwa z gorącym apelem o pomoc moralną i materjalną, która napewno nie zawiedzie, jak nie zawiodła przy I Zjeździe w 1929 r.

Z okazii Zjazdu P.T.K. wyda specjalny Nr »Ziemi«.

SPRAWOZDANIA Z CZYNNOŚCI RADY GŁÓWNEJ, SEKCYJ I KOMISYJ RADY.

Rada Główna P. T. K. odbyła posiedzenie w dniu 24.IV b. r. pod przewodnictwem prezesa. p. Wł. Raczkiewicza. Na posiedzeniu ustalono przydział referatów członkom Rady Głównej podczas obrad XXVIII Zjazdu Delegatów w dn. 29.IV.34. Przyjęto do zgłoszenia na Zjazd Delegatów wnioski: (a) w sprawie akcji połączeniowej z Pol. Tow. Tatrzańskiem, (b) w sprawie nadawania przez Zjazd Delegatów »dyplomów uznania« (w związku z wnioskami Oddziałów: w Kostopolu, Pińsku, Radomiu i Sandomierzu), (c) nadto przekazano referentowi nowego statutu P. T. K. wnioski zgłoszone przez Oddziały do projektu statutu z odpowiednią opinją Rady.

Postanowiono wprowadzić do przyszłego regulaminu Rady zasady następujące: (1) wszelkie enuncjacje do prasy w sprawach ogólnych P. T. K. może podawać jedynie prezydjum Rady Gł., lub osoby przez prezydjum upoważnione, (2) członków Rady obowiązuje we wszelkich wystąpieniach na zewnątrz w sprawach P.T.K. to stanowisko, jakie zostało przyjęte przez plenum Rady, w wypadkach, gdyby Rada Gł. nie zajęła jeszcze stanowiska co do pewnych spraw obowiązuje porozumienie z prezydjum. Nadto przyjęte zostały postanowienia następujące: (1) Władza naczelna P. T. K., jaką jest Rada Główna, względnie Zarząd Główny P. T. K. (według projektu nowego statutu), obejmuje zakresem swej działalności jedynie sprawy dotyczące całego Towarzystwa. Wszelkie kwestje o charakterze sporadycznym (jednostkowym) nie mogą być przedmiotem programowego działania ani Rady Głównej (Zarządu Głównego) ani też jej (jego) Komisyj.

W związku z powyższem Rada Główna uchwala wydzielić sprawy Rady spod łączności ze sprawami Oddziału Warszawskiego P. T. K. Wyodrębnienie powyższe dotyczyć będzie: samodzielnego lokalu, własnego personelu biurowego oraz tych agend, które noszą charakter ogólny i służą całemu Towarzystwu. Całokształt spraw organizacyjnych z tem związanych przeprowadzony będzie w definitywnej formie do dn. 1.I 1935. (2) Zgodnie z § 27 statutu P. T. K. Rada Głóna upoważnia prezydjum Rady: (a) do zawieszenia w czynnościach tych zarządów Oddziałów P. T. K.. które nie nadesłały sprawozdań z działalności i finansowych za r. 1933 oraz list członków, (b) do powołania delega-

tów Rady, których zadaniem będzie zwołanie walnych zgromadzeń odnośnych Oddziałów i przeprowadzenie wyborów nowych Zarządów.

(3) Rada Główna upoważnia Komitet Wykonawczy do powołania kierownika muzeów regjonalnych P. T. K. po predstawieniu przez Komisję Muzealną dokładnego programu pracy i zakresu czynności kierownika (instruktora) oraz planu finansowego jego działalności. Rada Główna uważa, że powołanie kierownika muzeów P. T. K. winien poprzedzić odpowiedni okres próbny.

Jednocześnie Rada Główna przyjęła do zatwierdzającej wiadomości skład prezydjum Komisji Wydawniczej Rady Głównej P. T. K. w osobach: prof. Wł. Antoniewicz przewodniczący, p. Gustaw Wolff zast. przewodniczącego, p. Janusz Miketta sekretarz oraz skład prezydjum Komisji Turystycznej Rady Głównej P.T.K. w osobach pp.: gen. Stan. Kwaśniewski przewodniczący, nacz. Józef Błoński viceprzewodniczący, Adam Wisłocki sekretarz.

Na wniosek Komisji Turystycznej Rada Główna delegowała do Zarządu Związku Polskich Towarzystw Tustycznych pp.: Aleks. Patkowskiego, Józ. Błońskiego, Stan. Lenartowicza, Mik. Wisznickiego jako członków, pp.: dr R. Danysz-Fleszarową, Stan. Gabryszewskiego, Wł. Gruszczyńskiego i Józ. Kołodziejczyka, jako zastępców.

Rada Główna upoważniła viceprezesa, p. Al. Patkowskiego do przedstawienia Radzie składu i zakresu czynności Komisji, któraby się zajęła sprawą powołania odpowiedniej placówki naukowej przy P. T. K. do organizaaji badań nad pieśnią ludową w Polsce, jako sprawą wybitnie dojrzałą do realizacji.

Komisja Muzealna Rady Gł. P. T. K. odbyła posiedzenia pod przewodnictwem prof. Wł. Antoniewicza w dn. 20.IV i 1.V b. r. poświęcone sprawozdaniom z działalności w r. 1933/4, Zjazdowi Kustoszów Muzeów P. T. K., Zjazdowi Sekcji Muzeów Regjonalnych Związku Muzeów w Polsce, programowi prac na r. 1933/4 oraz projektowi umowy z dyrektorem muzeów P. T. K.

Komisja Turystyczna Rady Gł. P. T. K. odbyła posiedzenie pod przewodnictwem p. gen. St. Kwaśniewskiego w dn. 1.V 34. Obrady dotyczyły sprawozdania Komisji na Zjeździe Delegatów i programu prac referatów Komisji na r. 1934.

Komisja Ochrony i Propagandy Swojszczyzny Rady Gł. P. T. K. odbyła posiedzenie pod przewodnictwem p. J. Remera w dn. 4.V b. r. wspólnie z Wydziałem Konserwatorskim Towarzystwa Opieki nad Zabytkami Przeszłości. Konferencja dotyczyła współpracy Towarzystwa Opieki nad Zabytkami Przeszłości z Polskiem Towarzystwem Krajoznawczem w zakresie ochrony zabytków sztuki i kultury.

Z ŻYCIA OKRĘGÓW I ODDZIAŁÓW P. T. K.

Chełmno. Zarząd Oddziału wyjednał dla swych członków 33% zniżki przy indywidualnych przejazdach autobusami z Chełmna do Bydgoszczy, Grudziądza i Wąbrzeżna za okazaniem legitymacji członkowskiej. Po za tem wyjednał Zarząd Oddziału dla członków 33% zniżki przy zakupie biletów wstępu w kinie «Apollo» oraz 20% zniżki przy zdjęciach w Zakł. Fotograficznym P. Lemańskiego w Chełmnie, ul. Hallera 4.

Wszelkich informacyj w sprawach krajoznawczych udziela oraz nowych członków przyjmuje Zarząd Oddziału w Chełmnie, w biurze, mieszczącem się w Rynku Nr 24: «Apteka Radziecka».

Sprawozdanie z wizytacji Oddziału Chełmińskiego P. T. K. w dn. 2 lutego 1934 r. Delegata Rady Gł. P. K. Kulwiecia:

Stosownie do polecenia Rady Głównej z dn. 10 stycznia r. b. — dnia 2 lutego wizytowałem Oddział Chełmiński, który na dzień ten zwołał swe Zebranie Walne.

Na liście swej Oddział liczy obecnie 35 członków, z których na zebranie przybyło 18. Ze sprawozdania Zarządu wynika, że Oddział rozpoczął swą działalność dn. 1 sierpnia 1933 r., lokalu własnego narazie nie posiada, a biuro informacyjne mieści się przy mieszkaniu Prezesa, magistra K. Schreyera, w aptece radzieckiej przy Rynku Nr 24. Zebrań ogólnych dotąd odbyło się 2. Umieszczono duże tablice orjentacyjne T-wa — jedną przy biurze, drugą zaś na dworcu kolejowym. Rozpoczynając swą działalność, Zarząd w osobie Prezesa Schreyera, viceprez. prof. Radzimińskiego i sekretarza J. Bernaczka, po sporządzeniu niezbędnych urządzeń i ksiąg kancelaryjnych, podjął starania w kierunku zjednoczenia się z istniejącym w Chełmnie Tow. Miłośników Miasta, mającem w swej pieczy miejscowe zabytki historyczne oraz stan estetyczny miasta. Zabiegi te dotąd nie doprowadziły do pożądanego skutku.—W ciągu półrocznego okresu sprawozdawczego Zarząd zorganizował pokaz przezroczy gór polskich oraz kopalni przemysłowych, jeden odczyt oraz przedstawienie filmowe propagandowe przy poparciu Warszawskiego Przedstawicielstwa Kolei Francuskich. Z pokazów skorzystały, oprócz członków, liczne grupy młodzieży szkolnej oraz wojska. Wreszcie 5 grudnia odbyła się staraniem Oddziału »Rewja« z interesującym programem artystycznym przy udziale miejscowego Towarzystwa Śpiewaczego »Harmonja«. Czysty dochód z tej imprezy przeznaczono całkowicie na cele filantropijne. Po przyjęciu do wiadomości sprawozdania Zarządu dyskusja Zebrania toczyła się dokoła dalszych losów Towarzystwa i ciężkiego stanu, spowodowanego cofnięciem ulg kolejowych dla członków P. T. K. Rozważając szczegółowo skutki tego ograniczenia z goryczą, jednomyślnie stwierdzam fatalne wyniki dla rozwoju ruchu turystycznego na Pomorzu. Cytowano przytem przykłady niezrozumiałego ustosunkowania się miejscowych władz kolejowych, twierdzących, że Chełmno nie jest objektem zainteresowań turystycznych i przytoczono oporne stanowisko tych władz wobec zabiegów Oddziału o umieszczenie tablicy orjentacyjnej T-wa na dworcu kolejowym. — Po długiej i gorącej dyskusji, pod wpływem przemówienia przedstawiciela Rady Głównej, uchwalono narazie wstrzymać się od rozwiązania Oddziału. Zanotowano jednak spadek ilości członków do połowy. Stwierdzono wreszcie konieczność drukowania w organie P. T. K. (»Ziemi« lub »Wiadomościach Krajozn. Turyst.«) wykazu tych ulg (%) w hotelach, restauracjach, pensjonatach, cukierniach i letniskach, które Władze

Towarzystwa zdołają pozyskać dla swych członków. Utyskiwano wreszcie na dziwne zjawisko, że jeżeli sądzić z wycieczek przybywających do Chełmna, to tem pięknem miastem historycznem interesuje się prawie wyłącznie tylko Pomorze i Wielkopolska, reszta zaś Polski świeci tu nieobecnością zupełną. Jest to być może »skutek fatalnej polityki turystycznej, która faworyzuje różne nawet drobne stacyjki kolejowe południowe — a lekce sobie waży nasze prastare siedziby pomorskie«.

»Z nadużyciami, które jakoby spowodować miały cofnięcie indywidualnych ulg kolejowych, zawsze sobie poradzić można, nie uciekając się do środków destrukcyjnych a może nawet i samobójczych«. Ostatnie dwa zdania uważać można za wyraz ogólnej tutejszej opinji.

Ruch turystyczny na Pomorzu ożywić się niezawodnie może wtedy jedynie, gdy wszystkie pomorskie ogniska pracy krajoznawczej otrzymają przywilej stacyj wyjazdowych i dojazdowych. KAZIMIERZ KULWIEĆ

Kartuzy. Sprawozdanie z wizytacji Oddziału Kartuskiego P.T.K. dn. 6 kwietnia 1934 r. przez delegata Rady Gł. p. Kulwiecia. »W zwołanem z powodu mego przyjazdu do Kartuz dn. 6 kwietnia 1934 r. zebraniu wzięło udział koło 20 osób w tem Zarząd w pełnym składzie, członkowie Komisji Rewizyjnej oraz przedstawiciel miasta. Zebranie odbyło się w Domu Kaszubskim przy ul. Gdańskiej. Zagaił je prezes Szlachcikowski poczem delegat miał możność omówić zarówno ogólne warunki pracy krajoznawczej tego Oddziału jak i jego zainteresowania specjalne. Z bardzo ożywionej dyskusji tej ujawnił się nastrój dość optymistyczny. Członkowie Zarządu mimo odczuwanych narówni z całem Towarzystwem trudności nie zamierzają rąk opuszczać. W r. 1933 Oddział liczył 112 członków, obecnie liczba ta uległa wprawdzie pewnemu zmniejszeniu nie w tym jednak stopniu co w innych Oddziałach pomorskich. Inkasowanie składek odbywa się. Miejscowe nauczycielstwo bierze czynny udział w pracy Oddziału. Starosta Kartuski, p. J. Czarnocki usilnie popiera tę pracę, zezwalając na zorganizowanie przez Oddział biura popierania turystyki w Gmachu Starostwa. Osiągnięto tu zatem całkowitą współpracę społeczeństwa krajoznawczego z władzą administracyjną.

Oddział podjął poważne wysiłki w kierunku zareklamowania pięknej Szwajcarji Kaszubskiej poza granicami dzielnicy pomorskiej by ściągnąć liczniejsze rzesze turystów z pozostałej Polski i zgłosił na Zjazd Krajoznawczy, zwołany dn. 15 kwietnia br. do Gdyni, wniosek o wyjednanie u władz kolejowych wprowadzenia w sezonie letnim udogodnionych połączeń kolejowych głównych węzłów kolejowych kaszubskich z wybrzeżem morskiem, a to w celu umożliwienia letnikom przebywającym coraz liczniej nad zaciszne jeziora kaszubskie dojazdu dla kąpieli morskich na nasze wybrzeże.

Oddział współdziała pozatem z władzami miejskiemi oraz z nadleśnictwem w sprawie udogodnień dla turystów (jak ławki i łazienki), inicjuje również nowy nakład przewodnika d-ra Majkowskiego i opiekuje się gorliwie zabytkami przyrody.

Kielce. Sekcja Fotograficzna Oddziału P. T. K. w Kielcach ogłoiła konkurs fotograficzny z następującym regulaminem ..

»Regulamin konkursu«: (1) Udział w konkursie dostępny jest dla wszystkich foto-amatorów z Kielc i okolicy. (2) Temat i technika obrazu dowolna. (3) Format obrazu minimum 6 $\times$ 9 cm. (4) Każdy autor może nadesłać nie więcej niż 10 prac. (5) Do konkursu dopuszczone będą własne prace autora, które do tej pory nie były nigdzie wystawiane ani publikowane. (6) O zakwalifikowaniu do nagrody decydować będzie Sąd Konkursowy na podstawie zainteresowania, jakie wzbudza sądzona praca. (7) Na odwrocie każdej pracy należy podać: a) tytuł obrazu, b) godło autora, c) technika wykonania, d) materjały, na którym wykonano negatyw i pozytyw (podać firmę wytwórcy). (8) Prace konkursowe nadsyłać należy pod adresem Sekcji (Kielce ul. św. Leonarda 4). Do prac należy dołączyć zaklejoną kopertę opatrzoną godłem, jakiem oznaczono prace, zaś w kopercie podać imię, nazwisko i adres autora prac. (9) Po zakwalifikowaniu prac i przyznaniu nagród Sąd konkursowy otwiera koperty oznaczone godłami i ogłasza oraz protokółuje nazwiska nagrodzonych autorów. (10) Wpisowe na konkurs wynosi 50 gr. od każdego autora, członkowie Sekcji wpisowego nie płacą. (11) Autorzy zamiejscowi dołączają znaczki pocztowe na przesyłkę zwrotną prac. (12) Termin nadsyłania prac do 15 maja 1934 roku.

Nagrody konkursowe: następujące firmy nadesłały nagrody konkursowe: Fabryka »Alfa« Bydgoszcz — materjał fotograficzny do wyboru, firma M. Ostrowicz Kielce—sprzęt fotograficzny, firma Uniwersum Kielce — sprzęt fotograficzny, skład mat. fotogr. Jan Chyla Kielce—sprzęt fotograficzny, Wytw. Fotochem »Orjon« Kielce — materjał fotograficzny, firma Otto Perutz Monachjum—błony Perutz, firma R. Rudnicki Kielce—galanterję, Skład Mat. Aptecznych Z. Hajnowski. Kielce — materjał fotograficzny, J. Bułhak Wilno — wydawnictwa fotograficzne.

Nagrody specjalne: firmy: Fabr. pap. fotograf. »Foton« Warszawa oraz Wytw. »Fotochem«. i »Orion« Kielce nadesłały ponadto materjał fotograficzny przeznaczony na nagrody za najlepszą pracę, wykonaną na materjale danej firmy.

Sąd Konkursowy stanowią: (a) pp. przedstawiciele ofiarodawców nagród po jednym z każdej firmy, (b) Prezes Oddziału P. T. K. w Kielcach, (c) pp. Brzozowski Konstanty, Cybulski Jerzy, Plauer Henryk i Szydłowski Stanisław, (d) Zarząd Sekcji fotograficznej.

»Wyniki konkursu«. W ciągu tygodnia po ostatnim terminie nadsyłania prac odbędzie się Sąd Konkursowy, wyniki zaś ogłoszone zostaną w komunikacie Sekcji, w komunikacie tym wskazane będzie miejsce i dzień rozdania nagród oraz zwrot prac konkursowych. Ponadto o wynikach konkursu powiadomieni zostaną ofiarodawcy nagród, prasa fachowa i miejscowa.

»Zgłoszenia prac«. Sekretarjat czynny jest w czwartki od godz. 18-ej do 20-ej, zaś specjalnie w sprawach konkursu w dniach 12, 14 i 15 maja br. w godzinach od 18-ej do 20-ej. Jednocześnie z doręczeniem prac konkursowych należy w Sekretarjacie uiścić wpisowe w/g § 10 Reguluminu konkursu.

Kościerzyna. Sprawozdanie z wizytacji Oddziału Kościerskiego P. T. K. 5 i 6 kwietnia 1934 r. delegata Rady Gł., p. K. Kulwiecia. Dla wizytacji Oddziału

miejscowego przybyłem do Kościerzyny dn. 5 kwietnia 1934 r. popołudniowym pociągiem, przychodzącym od Torunia i Bydgoszczy przez Smętowo. Na zwołanem z tego powodu przez prezesa p. Piotra Skaję posiedzeniu Zarządu miałem sposobność rozważenia szczegółowo warunków pracy tego Oddziału, założonego 29 lipca 1932 r.

W pierwszym roku swego istnienia Oddział skupił 94 członków z różnych sfer miejscowego społeczeństwa, zwłaszcza inteligencji, zamieszkującej w samej Kościerzynie jak i jej okolicach. W roku bieżącym skutkiem pozbawienia Członków Towarzystwa przywileju ulgowego odbywania wycieczek kolejami zapanowało ogólne zniechęcenie do pracy — sam zaś Zarząd postanowił przeczekać w biernej postawie czasy ogólnej prostracji i wstrzymał się nawet od zwoływania Zebrania Walnego by uniknąć wniosku zlikwidowania Oddziału. Inkasowania należnych składek zaniechano również wobec spotykanej powszechnie odmowy wpłacania składek. Działalność dotychczasowa Oddziału polegała przeważnie na propagandzie ruchu turystycznego po Szwajcarji Kaszubskiej, posługując się przewodnikiem po Kościerzynie i okolicy, opracowanym przez miejscowe Seminarjum Nauczycielskie. Na dworcu kolejowym umieszczono odpowiednio opracowaną mapę pojezierza Kaszubskiego. Oddział posiada własne schronisko letniskowe w malowniczej okolicy nadjeziornej. Zarząd Oddziału tego, zapadającego obecnie w stan letargu stanowią: prezes Piotr Skaja, vicepr. Stan. Szczukowski, sekretarz Józef Tkaczek, skarbnik Klemens Szütz, kierowniczka kom. wycieczkowej p. hr. Grocholska«.

Lwów. Oddział zorganizował w marcu b. r. cykl b. ciekawych i umiejętnie dobranych odczytów, poświęconych »Ziemi Lwowskiej«. W dniu 6.III 34: mówił prof. U.J.K. dr Tad. Sulimierski o »Prehistorji Ziemi Lwowskiej (Lwów w pomroce dziejów)«, w dn. 8.III 34: prof. Polit., dr Jan Zubrzycki o »najpiękniejszych zabytkach Lwowa i Ziemi Lwowskiej«, w dn. 13.III 34: doc. U. J. K. dr Józef Wąsowicz o »stosukach ludnościowych Ziemi Lwowskiej«, w dn. 20.III 34: dyr. Izby Przem. - Handl., dr Michał Jasiński o »stosunkach gospodarczych Ziemi Lwowskiej«, w dn. 22.III 34: doc. U. J. K. dr Juljan Czyżewski o »krajoznawstwie Ziemi Lwowskiej«, w dn. 5.IV 34: doc. U. J. K., dr Roman Kuntze o «świecie zwierzęcym okolic Lwowa».

Łódź. Dn. 18.II r. b. odbyło się walne zgromadzenie członków Oddziału. Do stołu Prezydjalnego powołano pp.: Z. Rana, M. Bartoszewskiego i J. Ziemeckiego.

W ciągu roku sprawozdawczego Zarząd dążył przedewszystkiem do pozyskania odpowiednich ludzi do pracy i do wzmocnienia stanu finansowego Oddziału, co mu się częściowo udało.

Ochrona zwyczajów ludowych i tradycji wyraziła się w urządzeniu konkursu na strój ludowy dzieci, dwóch występów zespołu górali z Białego Dunajca (tańce, śpiew, muzyka), śpiewaniu kolend przy choince, ubranej na sposób staropolski, ostatnio zaś w akcji, zmierzającej do obrony baranka wielkanocnego przeciw niemieckiemu zajączkowi.

Wycieczek w roku sprawozdawczym odbyło się 15 przy 275 uczestnikach, przyczem wprowadzono w sezonie zimowym systematyczne zwiedzanie miasta ze szczególnem uwzględnieniem instytucyj miejskich.

Życie towarzysko - kulturalne wyraziło się w sześciu herbatkach, urządzanych w sezonie zimowym w pierwszą sobotę każdego miesiąca. Każda z nich była inaugurowana odczytem lub inną produkcją krajoznawczą, względnie kulturalną. Ogółem na sześciu herbatkach było 248 osób.

Szerzenie ideologji krajoznawczej nazewnątrz wyraziło się w wygłoszeniu w sali Klubu Pracowników Zjedn. Zakł. Scheiblera i Grohmana pogadanki z przezroczami p. t. »Wędrówka po Karpatach« wobec 200 słuchaczów.

Najważniejszą pracą zarządu było ułożenie zmian w statucie, który, zdaniem Zarządu Oddziału w Łodzi, należy przystosować do obecnych potrzeb narodu i uczynić krajoznawstwo środkiem do osiągnięcia odrodzenia duchowego społeczeństwa na podłożu rodzimej kultury.

Zarząd odbył 12 posiedzeń z frekwencją przeszło 70 procentową. W dniu 1 stycznia r.b. Oddział liczył 308 członków zwyczajnych. Praca w kancelarji jest wykonywana przez członków Zarządu, członków Oddziału i sympatyków T-wa. Dni urzędowania było 98, frekwencja 1174 os., przeciętnie 12 osób dziennie. Zarząd zakończył sprawozdanie gorącem wezwaniem, aby osoby chętne zgłaszały się do pracy w Towarzystwie.

Po wysłuchaniu sprawozdania komisji rewizyjnej i dyskusji Walne Zgromadzenie udzieliło zarządowi absolutorjum z podziękowaniem.

Na rok 1934 Zarząd ukonstytuował się, jak następuje: pp.: M. Nalepińska — prezes, F. Lenartowicz — wiceprezes, A. Nalepiński — sekretarz, J. Pasierbiński — skarbnik, S. Goutarska — zast. skarbnika i sekretarza; pozostałe czynności podzielili między sobą pp.: J. Adamowicz, H. Banachowiczówna, J. Brzozowski, L. Francew, K. Izydorczyk, L. Malikowa, B. Olbromska.

Do Komisii Rewizyjnej zostali wybrani pp.: A Szymański, B. Michel i M. Gliński.

W marcu były urządzone dwie herbatki. Na pierwszej z nich dn. 3.III były odczytane w przekładzie p. J. Ławrynowiczowej wrażenia członka Oddziału p. Jamesa Andersona z jego trzytygodniowej pieszej wędrówki po Huculszczyźnie, ilustrowane wyświetlonemi karykaturami i fotografjami.

Druga i ostatnia w sezonie składała się z produkcyj artystycznych (muzyka fortepianowa i na skrzypcach oraz monolog krajoznawczy: »Rozkosze zwiedzania«), poczem członek Zarządu adw. J. Adamowicz zdał zebranym sprawę z projektów zmian statutu T-wa.

Wycieczki odbyły się cztery: 25.II do rozgłośni Polskiego Radja, ograniczone do 20 członków, 5.III do Państwowej Szkoły Techniczno-Przemysłowej (os. 20), 21.III do Zjednoczonych Zakładów Szeiblera i Grohmana, ograniczona do 20 osób, 25.III na Wystawę Ruchomą Prób i Wzorów. Uczestnicy wycieczki w liczbie 21 osób podziwiali pięknie skomponowane kilimy Państwowej Szkoły Przemysłowej Żeńskiej w Łodzi, chlubnie wyróżniające się na tle okolicznych stoisk z »moderne« tandetą fabryczną, dogadzającą poziomemu smakowi dorobkiewiczów. Wystawa ta była połączona z wystawą obrazów mistrzów polskich (Matejko, Brandt, Chełmoński, Orłowski) i obcych (Ajwazowskij, Makowskij i in.). Objaśnień udzielało dwóch artystów malarzy.

Komisja wycieczkowa opracowała plan wycieczek zamiejscowych na czas od maja do sierpnia włącznie.

Łuck. W pierwszym kwartale b. r. Oddział odbył 6 posiedzeń, z tego: 2 Zarządu i 4 różnych Komisyj. Pozatem brał udział w dwóch Zjazdach: 23 lutego w posiedzeniu Rady Głównej P. T. K. i 11 marca w Zjeździe Delegatów Zw. Pol. Tow. Turyst.

Osiatecznie opracowano tekst broszurki propagandowej »Zwiedzajcie Wołyń«, którą postanowiono wydać środkami Oddziału, gdyż warunki P. A. T., która się podjęła wydawnictwa były niedogodne. Następnie porozumiano się z P. A. T. w sprawie udźwiękowienia filmu »Wołyń«, który w dalszym ciągu będzie wyświetlany na ekranach kin wszystkich miast Państwa przez P. A. T. na warunkach dotychczasowej umowy. Odstąpiono Oddziałowi »Il. Kur. Codziennego« w Równem 86 odbitek fotograficznych z osobliwościami Wołynia dla ilustracji artykułów informacyjno-propagandowych dr. Stanisława Petersa o Wołyniu, mających się ukazać w tem wydawnictwie w najbliższym czasie. Nawiązano kontakt z Wydziałem Turystyki Ministerstwa Komunikacji w sprawie wykorzystania zbiorów fotograficznych Oddziału dla propagandy Wołynia na kolejach, a mianowicie drogą umieszczenia więcej charakterystycznych i ciekawych powiększeń tych zdjęć w wagonach kolejowych i na dworcach.

Wygłoszono dwa odczyty: dn. 25.II p. Jakóba Hoffmana p. t. »Wołyń jako jednostka regjonalna« i 17.III dr. Mieczysława Orłowicza p. t. »Słowacczyzna«. Ponadto przyczyniono się do organizacji odczytów krajoznawczych dr. M. Orłowicza w Równem 29.I o Włoszech i 18.III w Kostopolu o Tatrach.

W okresie sprawozdawczym przybyło 14 nowych członków, ubyło 5, stan liczebny członków Oddziału na 31 marca wynosił 161 członków, co w porównaniu ze stanem z dnia 31.XII.1933 r. wykazuje przyrost 9 członk. Załatwiono ogółem 104 sprawy, z których najważniejsze dotyczyły organizacji różnych imprez narciarskich w postaci kursów, wycieczek i budowy skoczni prowizorycznej w Łucku, opracowano sprawozdanie z działalności T-wa za rok 1933, organizacji odczytów, organizacji kursu fotograficznego, opracowania odezw propagandowych, ułożenia programu wycieczek i porozumienia się w sprawie udziału w nich reszty Oddziałów na terenie Wołynia, wytyczania szlaków turystycznych i t. p. spraw mniejszej wagi.

Opatów. Zarząd Oddziału, po przeprowadzonych wyborach, na dorocznem Walnem Zgromadzeniu Oddziału P. T. K. w dniu 4-go marca r. b., ukonstytuował się na zebraniu Zarządu w dniu 10-go marca r. b. Zarząd ten na rok 1934 stanowią: Prezes — p. Henryk Zawadzki. Vice-prezes — p. Tadeusz Kostkowski. Sekretarz — p. Helena Mazurkiewiczówna. Skarbnik—p. Kazimierz Pleszczyński. Łącznik z Sekcją Regjonalną Związku Naucz. Szkół Powsz.—p. J. Sarzyński. Członek Zarządu — p. Józef Surmacz.

Ostrowiec. Dnia 4 marca 1934 r. odbyło się Ogólne Doroczne Zebranie Członków Oddziału Ostrowieckiego Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego w Ostrowcu Kieleckiem. Na zebraniu było obecnych 24 członków. Przewodniczył p. kier. Wiktor Stefański przy współudziale p. inż. Stanisława Brzostowicza z Oddziału Starachowickiego P. T. K. i p. Mieczysława Pisery. Sprawozdanie ogólne z działalności Zarządu Oddziału i Sekcji Muzealnej wygłosił p. inż. Mieczysław Radwan, sprawozdanie z działalności Sekcji Turystycznej — p. Stanisław Rurański, z działalności Sekcji Kół Krajoznawczych Młodzieży Szkolnej — p. Maryla Żakowska, wreszcie sprawozdanie sekretarjatu—p. inż. Leon Gosztowtt i kasowe — p. inż. Władysław Borkowski.

Oddział liczył na dzień 3 marca 1934 r. 207 członków. Majątek Oddziału wynosił na dzień 31 grudnia 1933 r. zł. 13499.34, z czego gotówką w kasie zł. 424.84 w nakładach zł. 429.65, w ruchomościach zł. 2053.05, w bibljotece 3269.13 zł., w zbiorach zł. 6034.65, w fotografjach i przezroczach zł. 1288. Obciążenie tego majątku stanowi 434.23 zł. Czysty fundusz Oddziału wynosił na dzień 31 grudnia 1933 r. zł. 13065.11. Dochody wyniosły zł. 4149.50, wydatki administracyjne zł. 1558.70.

W roku sprawozdawczym dało się zauważyć wzmożenie ruchu turystycznego wśród członków przez urządzanie wycieczek: pieszych, samochodowych, motocyklowych i narciarskich, w ogólnej ilości 17 wycieczek ze 112 uczestnikami. Odczytów było 4 o 282 słuchaczach, Kół Krajoznawczych Młodzieży Szkolnej 5 ze 129 członkami. Lokal Oddziału Ostrowieckiego P.T.K. został powiększony, mieszczące się w nim muzeum — wzbogacone mapą plastyczną hutnictwa żelaznego w Zagłębiu Staropolskiem i wieloma zbiorami.

Na rok 1934 Zarząd Oddziału ukonstytuował się jak następuje: prezes — p. inż. Mieczysław Radwan, wiceprezeska—p. Maryla Żakowska, wice-prezes—p. Tadeusz Rekwirowicz, sekretarz — p. inż. Leon Gosztowtt, skarbnik—p. inż. Władysław Borkowski, bibljotekarz—p. Mieczysław Pisera, członkowie Zarządu pp.: prof. dr. Robert Towarnicki, Stanisław Rurański, Teofil Kłosiński, Henryk Świnarski, inż. Stanisław Żakowski, prof. Konstanty Mazurkiewicz.

Zarząd Oddziału wyłonił z siebie w roku sprawozdawczym 4 sekcje: muzealną, turystyczną, Kół Krajoznawczych Młodzieży Szkolnej i ochrony przyrody.

Pabjanice. W dniu 5 marca r. b. odbyło się Walne Zgromadzenie Członków Pabjanickiego Oddziału P.T.K. Prezydjum obecnego Zarządu stanowią: prezes dr Lech Pawłowski, viceprezes Paweł Wendt, sekretarz Wanda Chodkowska, skarbnik Ryszard Hermel.

Pionki. Na Zwyczajnem Walnem Zgromadzeniu Członków Oddziału w Pionkach P. T. K. wybrany został Zarząd, który ukonstytuował się następująco: Prezes — p. inż. Smoliński Eugenjusz, wice-prezes — p. Wojciechowski Jakób, sekretarz—p. Burghardówna Elżbieta i p. Radecki Andrzej, skarbnik — p. Wojciechowski Jakób, Sekcja Wycieczkowa — p. Bojanowska Marja i p. Ruman Karol, bibljotekarka — p. Wróblewska Aleksandra. Opieka nad szlakiem turystycznym w Puszczy Kozienickiej—p. Majewski Władysław. W związku z cofnięciem zniżek turystycznych kolejowych, znaczna ilość członków tutejszego Oddziału wypisała się. Sekcja Wycieczkowa ma w programie na rok 1934 szereg wycieczek bliższych i dalszych, przyczem dalsze wycieczki częściowo będą subsydjowane pozez Zarząd P. T. K.

Płock. Oddział zorganizował cykl wycieczek pod hasłem: »Poznaj swoje miasto«; 4.III 34 po Muzeum Historyczno-Kultur. Tow. Nauk. oprowadziła p. Jankowska; 11.III 34 po Muzeum Przyrodniczo-Ludoznaw-

czem, oprowadzał prof. Gelinek; 18.III 34 po Elektrowni Miejskiej (Radziwie), oprowadzał inż. Janowski; 25.III 34 po Stacji Filtrów (Wodociągi) oprowadzał inż. Jankowski. Oddział Płocki P. T. K. zorganizował w ciągu miesięcy marca i kwietnia 1934 r. kurs dla przewodników po Płocku. Kierownictwo kursu objął dr. Aleksander Maciesza. Program przewiduje ogółem 27 godzin wykładów i wycieczek, a mianowicie: prof. Liszewski—4 godz. historja Płocka od zarania dziejów do chwili bieżącej; prof. Kowalczyk — 2 godz. — Płock pod względem geograficznym i współczesnym; prof. Gelinek—4 godz.— Płock przedhistoryczny, etnografja i metodyka wycieczek; prof. Idźkiewicz — 9 godz.— piękno Płocka, jego zabytki i Muzeum T-wa Naukowego; prof. ks. kan. Dmochowski — 6 godz. — Katedra, Skarbiec i Muzeum Diecezjalne oraz ks. Mąkowski—Bibljoteka Seminarjum Duchownego.

Wykłady ilustrowane przezroczami odbywały się w sali T-wa Naukowego, Pl. Kanoniczny 2.

Kurs dostępny był dla wszystkich, dla pragnących zaś uzyskać świadectwa odbył się następnie egzamin.

Dnia 15 kwietnia r. b. przybyła do Płocka pierwsza wycieczka turystów zamiejscowych, w celu zwiedzenia starego grodu mazowieckiego. Wycieczkę tę zorganizował Oddział Płocki P. T. K. w porozumieniu z Oddziałem miejscowym T-wa Wszechsłowiańskiego. W wycieczce tej wzięła udział bułgarska młodzież akademicka, studjująca na wyższych uczelniach w W-wie, w liczbie 23 osób, goście byli zachwyceni przepięknem położeniem miasta i jego bogactwem pod względem jakości i ilości zabytków.

Rembertów. Zarząd Oddziału na posiedzeniu w dn. 27.II.34 zastanawiał się nad faktem, iż członkowie od kilku miesięcy nie płacą składek, a skarbnik nie ma możności ściągnięcia zaległości i stwierdził, że rozporządzenie p. ministra komunikacji, ograniczające przejazdy wycieczek pracowników kolejowych w oddzielnych wagonach, podobnie jak i zniesienie zniżek indywidualnych uniemożliwia członkom Oddziału korzystanie z wycieczek. Wobec tego, że pozyskiwanie nowych członków napotyka obecnie na nieprzezwyciężone trudności, postanowił zwrócić się do Rady Głównej z wnioskiem o likwidację Oddziału (§ 27a statutu). Komisja Rewizyjna Rady Głównej przeprowadzi rewizję ksiąg Oddziału zgodnie ze statutem i w myśl wniosku Zarządu Oddziału.

Sochaczew. Zarząd Oddziału podaje do wiadomości iż pismem Delegata Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do spraw ochrony przyrody, z dn. 1.III.34 r. L. 1098/34 — Oddział został upoważniony do pełnienia obowiązków delegatury Państwowej Rady Ochrony Przyrody w powiecie Sochaczewskim.

W związku z powyższem Delegat Ministerstwa Wyznań Religijnych i O. P. — w charakterze Przewodniczącego Państwowej Rady Ochrony Przyrody — uprasza Władze Państwowe, Samorządowe, oraz obywateli Rzeczypospolitej Polskiej o popieranie Oddziału Sochaczewskiego P. T. K. na stanowisku Delegatury Rady.

Szamotuły. 14.III 1934 odbyło się zebranie Zarządu któremu przewodniczył prof. Andrzej Hanyż.

Na zebraniu tem uchwalono obniżyć składki do wysokości zł. 6.— rocznie a wstępne na zł. 1.—, w myśl obniżki uczynionej na Walnem Zebraniu Oddz. Poznańskiego, program pracy obejmuje: a) wycieczki: Mokrz—Sieraków, Bytyń i jeziora, Lubarz i okolica, popularne do Gdyni i Zakopanego oraz w Nieznane; b) referaty: O glebie ziemi Szamotulskiej, historję Szamotuł, o celach Szamotulskich, o pieśniach regjonalnych z ilustracją dającą obraz całodziennego życia Szamotulan, o Górkach, o Kuleszach i o zasłużonych Szamotulanach; c) Wieczory w Nieznane; d) Dożynki Szamotulskie; e) Krokiem tanecznym po Polsce w strojach regjonalnych.

Toruń. Dn. 27 lutego r. b. odbyło się Zebranie Walne Oddziału Toruńskiego według wszelkich przepisów regulaminowych tym razem zwołane. Od czasu założenia Oddziału (w r. 1922) było to pierwsze zebranie, które zgromadziło tak licznych uczestników Na oko sądząc— członków przybyło koło 60, tak iż sala zebrań była prawie wypełniona. Na niezwykłe to — jak na Toruń — zjawisko złożył się szereg okoliczności. Przedewszystkiem zwołano do »własnej siedziby« przy ul. Legjonów Nr. 24, niedawno ukończonej i do użytku publicznego jako »dom wycieczkowy« oddanej. Powtóre z dwóch stron zatrąbiono na alarm. Z jednej strony znaczna ilość członków nie »indywidualnemi ulgami kolejowemi« lecz ideologją krajoznawczą z Oddziałem zespolona podjęła poważną akcję w kierunku pozyskania do czynnej pracy w Zarządzie sił nowych i poważnych, aby równomierniej rozłożyć na nie te trudy, które dotąd spoczywały prawie wyłącznie na jednym, niestrudzonym pracowniku (p. T. Rękosiewiczu), który, będąc skarbnikiem i jednocześnie organizatorem oraz kierownikiem wycieczek, zmuszony był jednocześnie objąć zarząd Domem Wycieczkowym, zabiegać o środki na spłatę ciążącym na budynku tym długów oraz być »prokurentem« wszelkich innych bieżących poczynań krajoznawczych.

Z drugiej zaś strony, b. prezes M. Sydow, który na kilka tygodni przed Zebraniem Walnem, łącznie ze swym zastępcą p. Diedzicem złożył rezygnację z Członka Zarządu, w przeddzień Zebrania Walnego wystąpił w »Słowie Pomorskiem« (którego jest stałym pracownikiem) z alarmującym opinję publiczną artykułem, w którym przedstawił widmo grożącego toruńskiej placówce krajoznawczej niebezpieczeństwa — ze strony żywiołów obcych, wtrącających się w jej stosunki wewnętrzne«.

I cóż dziwnego, że brać krajoznawcza stawiła się gromadnie na obronę »zagrożonej placówki«? Chociaż jednak z dwóch, tak przeciwległych biegunów zwołana brać ta, jak na zrównoważonych, dojrzałych pomorzan przystało, zorjentowała się odrazu w sytuacji. Zebranie odbyło się harmonijnie i składnie, bez różnych zbytecznych wyładowań.

Obradom przewodniczył umiejętnie i poważnie inżynier A. Born. Sprawozdanie rzeczowe i rachunkowe złożyli: Skarbnik F. Rękosiewicz i sekretarka K. Jędryczkówna. B. Prezes M. Sydow uzupełnił je swemi refleksjami i wspomnieniami. Na wniosek Komisji Rewizyjnej udzielono ustępującemu Zarządowi absolutorjum. Budżet zatwierdzono, wszystkim pracownikom według zasług podziękowano. Przeprowadzono wybory za po-

średnictwem »Komisji Matki«, przez ustępujący Zarząd zaproponowanej. Drogą aklamacji wybrano: Na prezesa inżyniera Kazimierza Maćkowskiego, do Zarządu zaś: inż. A. Borna, p. A. Burkową, p. J. Dziedzica, inż. A. Hoffmana, p. T. Rękosiewicza, inż. K. Sylwestrowicza, p. M. Sydowa i p. M. Ziółkowskiego. Do Komisji Rewizyjnej: p. K. Jędryczkównę, p. K. Kleszczewskiego i p. T. Malinickiego.

KALENDARZYK KRAJOZNAWCZY.

WYCIECZKI

Oddział P. T. K. w Krakowie.

19—21.V. Do przełomu Dunajca ze zwiedzeniem ruin zamku w Czchowie, Melsztynie, Rożnowie, Tropiu i Nowym Sączu. Prowadzi p. prof. Dobruchowski. Wyjazd z Krakowa w sobotę w południe. Ilość osób ograniczona.

27.V. Na Niedźwiedzią Górę i do Tenczynka. Prowadzi dr. Klimaszewski. Wyjazd do Krzeszowic o god. 9.15.

31.V. Do Bielan i wzięcie tam udziału w procesji Bożego Ciała. Wyjazd autobusem o godz. 9 rano.

Oddział P. T. K. w Łucku.

20 i 21.V (Zielone Święta) statkiem z Łucka po Styrze do Rożyszcz, Kołek, Czartoryska i na Polską Górę, (miejsce walk legjonowych). Zwiedzenie malowniczych brzegów rz. Styru, nadbrzeżnych miast, zabytków architektonicznych, Polskiej Góry i pamiątek pozostałych po walkach legjonowych.
Odjazd z Łucka dnia 19-go maja o godz. 15 popołudniu, powrót dnia 25-go o godz. 7 rano. Koszt udziału (z noclegami na statku bez utrzymania) około 8 zł. od osoby. Zbiórka na przystani koło mostu przez rzekę Styr ul. Unji Lubelskiej. Zapisy uskuteczniają się do dnia 17 maja włącznie.

3.VI. Z Łucka do Korca, Ujścia, Hubkowa i na pola szaljowe autobusem dla zwiedzenia ruin zamku w Korcu, obejrzenia azalji w porze kwitnięcia, zobaczenia piękna krajobrazu, przełomu rzeki Słuczy między Ujściem a Hubkowem, przejazd łodziami po Słuczy do Ujścia do Hubkowa, zwiedzenie ruin zamku w Hubkowie. Odjazd z Łucka 2-go czerwca o godz. 15-ej. Nocleg w Korcu. Powrót do Łucka 3-go czerwca o godz. 22 wieczorem. Przypuszczalny koszt udziału w wycieczce (bez utrzymania) wyniesie około 18 zł. od osoby. Zapisy uskuteczniają się do dnia 30 maja włącznie.

24.VI. Z Łucka do Lwowa na Targi Wschodnie (ewentualnie w innym terminie w zależności do okresu trwania targów). Wycieczka koleją. Odjazd z Łucka 23-go pociągiem wieczornym, powrót 25-go rano. Koszta przejazdu ze zniżką w wagonie III-ciej klasy wyniesie od osoby 16 zł. 50 gr. dla członków, około 22 zł. dla pozostałych w obie strony. Zapisy uskuteczniają się do dnia 20-go czerwca włącznie.

1.VII. Z Łucka do Janowej Doliny autobusem dla zaznajomienia się z bazaltowemi kamieniołomami i malowniczemi lesistemi brzegami rz. Horynia. Wyjazd z Łucka o godz. 8-ej rano, powrót o godz. 24 w nocy. Koszt udziału w wycieczce wyniesie 8 zł. od osoby. Zbiórka o godz. 7.30 rano przy gmachu Wydz. Kom. Bud. U. W. N. Zapisy uskuteczniają się do dnia 28 czerwca włącznie.

15—18.VII. 3 dniowna wycieczka krajoznawcza koleją z Łucka do Pienin, Czorsztyna, Szczawnicy, Krościenka, podczas której projektuje się jazda promami po Dunajcu, zwiedzenie góry »Trzech Koron« i »Pustelni Św. Kingi«. Koszty udziału w wycieczce wyniosą około 90 zł. od osoby (z utrzymaniem, przejazdem kl. III i noclegami) dla członków T-wa i około 110 zł. dla pozostałych. Zapisy uskuteczniają się do dnia 7 lipca włącznie.

29.VII. Z Łucka do Międzyrzecza Koreckiego i Niewierkowa autobusem dla zwiedzenia kościoła z XVIII w. i pałacu Steckich z XVIII w. 2-ch synagog z XVIII w. i cerkwi drewnianej z pierwszej połowy XIX w. w Międzyrzeczu i kościoła z XVIII w. w Niewierkowie. Odjazd wycieczki o godz. 8 rano dnia 29-go czerwca z przed gmachu Wydz. Kom. Bud. W. U. W. (Al. Chrobrego 15), powrót tego samego dnia o godz. 22 wieczorem. Koszt udziału od osoby bez utrzymania 9 zł. Zapisy przyjmują się do dnia 26-go włącznie.

Oddział P. T. K. w Poznaniu.

20 i 21.V. Pojezierze Sierakowskie (nocleg turystyczny w stodołach) — prow. prof. Uniw. Pozn. dr H. Wodziczko.

27.V. »Zielonka« lasami i jeziorami od Pobiedzisk do Murowanej Gośliny — prow. prof. Kilarski.

Oddział P. T. K. w Warszawie.

19—21.V »Śląsk Cieszyński Polski i Czechosłowacki« Pociąg popularny, organizowany przez P. T. K. Koszt: przejazdy w obie strony i noclegi—około 25 zł. Zapisy do dnia 14.V w Biurze P.T.K. Ze względu na charakter wycieczki prosimy o jaknajliczniejsze jej obesłanie. Prow. p. St. Lenartowicz.
»Pojezierze Brodnickie« — prow. p. J. Kołodziejczyk. Wycieczka autocarowa. Koszt 22 zł. wraz z noclegiem.
»Góry Świętokrzyskie« — prow. p. inż. Mizerski. Koszt — 24 złote.

27.V. »Jabłonna—Obserwatorjum Aerologiczne« – prow. p Hejman.
»Park Łazienkowski« — prow. p. H. Marcoin
»Ciechanów — Opinogóra« — prow. p. St. Gabryszewsci. Informacje w P. T. K. po 10 maja.

31.V. »Złaków Kościelny« — wycieczka autocarowa — prow. p. W. Czajkowski
»Czerwińsk — Żelazowa Wola«.

3.VI. »Zegrze—Serock—Pułtusk — Wyszków — Radzymin—Warszawa«—wycieczka autocarowa—prow. p. Z. Frydrychewicz.

10.VI. »Karczew—Otwock—Czersk—Góra Kalwarja« — prow. p. H. Marcoin.
»Tomaszów Mazowiecki — Spała — Inowłódź«.

17.VI. »Milanówek« — prow. p. G. Zborowska.

ODCZYTY

Oddział P. T. K. w Warszawie.

16.V. W tundrach i lodowcach Alaski — wygł. p. St. Jarosz.

23.V. Muzea na wolnem powietrzu — wygł. p. prof. Wł. Antoniewicz, wrażenia z pobytu w Skandynawji.

30.V. Puszcza Jodłowa — wygł. p. Jan Kloska.

6.VI. Jak wykorzystać tereny górskie w czasie urlopu wakacyjnego — wygł. p. St. Lenartowicz.

KOMUNIKATY ODDZIAŁÓW.

Szamotuły. Oddziały P.T.K. uprasza się o łaskawe podanie nam czy posiadają stroje ludowe swych regjonów i na jakich warunkach wypożyczyliby nam na jedną parę takich strojów.
Za łaskawe wiadomości z góry bardzo serdecznie dziękujemy.

Redakcja i Administracja w Warszawie, ul. Karowa 31, tel. 642-50.

Redaktor odpow.: **Aleksander Patkowski.** Wydawca: **Polskie Tow. Krajoznawcze.**

Druk. Jan Świętoński i S-ka, Warszawa, Kopernika 34. Telefon 2-07-50.